

prima instanță: Judecătoria Bălți (sediul Central)
Judecătorul: N. Costăș
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: I. Grosu, A. Corcenco, D. Stănilă

Î N C H E I E R E

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de Pașcov Iurii,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „CET – NORD” împotriva Pașcov Iurii, cu privire la încasarea datoriei
pentru pierderile normative de energie termică,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017, prin care s-a
respins apelul depus de Pașcov Iurii și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Bălți
(sediul Central) din 27 aprilie 2017,

c o n s t a t ă :

La 11 iulie 2016, Societatea pe Acțiuni „CET – NORD” a depus o cerere de
chemare în judecată împotriva Pașcov Iurii, cu privire la încasarea datoriei pentru
pierderile normative de energie termică.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 20 octombrie 2005,
apartamentul nr.57, situat pe str. Coroban, 18, mun. Bălți, a fost deconectat integral
de la sistemul central de încălzire în baza actului de deconectare nr. 5777 din 20
octombrie 2005. Respectiv, în aceasta situație, consumatorul achită plata pentru
pierderile normative de energie termică în conformitate cu punctul 8/1 din anexa nr.
7 din Hotărârea Guvernului nr.707 din 20 septembrie 2011.

Societatea reclamantă a susținut că, în perioada 1 noiembrie 2013 – 4 aprilie
2016, pierderile normative la apartamentul pârâtului au constituit 1 613,16 de lei.
Calculul a fost efectuat în mărime de 10 %. Mai mult, conform punctului 10 din
hotărârea Guvernului RM nr. 191 din 19 februarie 2002, consumatorul este obligat
să achite integral plata pentru serviciul acordat în termenul stabilit până pe data 30 a
lunii curente. Totodată, s-a arătat că, la 16 mai 2016, a fost adresată o pretenție
pârâtului, cu cerința de a achita datoria creată, însă ea nu a fost soluționată până la
depunerea prezentei acțiuni.

S.A. „CET – NORD” a solicitat încasarea de la Pașcov Iurii a datoriei pentru
pierderile normative de energie termică în mărime de 1 613, 16 lei și cheltuielile

judiciare în cuantum de 270 lei, achitate la depunerea cererii de chemare în judecată (f. d. 3).

Pe parcursul examinării cauzei, pârâtul Pașcov Iurii nu a recunoscut acțiunea formulată împotriva sa (f. d. 54, *pe verso*).

Prin hotărârea Judecătorei Bălți (sediul Central) din 27 aprilie 2017, s-a admis acțiunea și s-a încasat de la Pașcov Iurii în beneficiul S.A. „CET – NORD” datoria în cuantum de 1 613, 16 lei și cheltuielile judiciare, formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 270 lei și cheltuielile de citare a pârâtului în valoare de 57 lei (f. d. 63, 68 – 71).

Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 14 septembrie 2017, a respins apelul depus de Pașcov Iurii și a menținut hotărârea Judecătorei Bălți (sediul Central) din 27 aprilie 2017 (f. d. 106 – 111).

La deliberarea acestei soluții, instanța de apel a constatat situația de fapt prezentată de S.A. „CET – NORD” în cererea de chemare în judecată și stabilită de primă instanță în hotărârea judecătorească din 27 aprilie 2017. Suplimentar, s-a reținut că, în urma unui control efectuat la 18 martie 2016, s-a întocmit actul de cercetare a stării tehnice și a regimului de funcționare a sistemului de aprovizionare cu energie termică de reprezentantul Gospodăriei Locativ Comunale, Sudocov M. în comun cu controlorul Grigorieva M., potrivit căruia în blocul locativ nr. 18 din str. Coroban, mun. Bălți, este un sistem de încălzire în care ramificarea se efectuează în subsolul casei, sistema de încălzire interioară a blocului locativ trece prin locurile de uz comun: în subsolul casei - țevile tur-retur (f. d. 30, 110).

Prin urmare, Colegiul de control judiciar a stabilit că prima instanță a determinat corect din calculele referitoare la energia termică prestată, pentru perioada 1 noiembrie 2013 – 4 aprilie 2016, că în blocul locativ, unde se află apartamentul apelantului, a fost livrată energie termică. Totuși, luând în considerare că imobilul acestuia a fost deconectat de la sistemul central de încălzire din anul 2005, în blocul dat au avut loc pierderi ale energiei termice pentru care a fost calculată plata (f. d. 110). Mai mult, plata pentru pierderile normative în mărime de 10 % au fost calculate în baza elementelor constructive, care există în blocul locativ, în special, țevile tur – retur din subsolul casei.

Totodată, instanța de apel a respins argumentul, formulat de Pașcov Iurii, ce vizează faptul inexistenței relațiilor contractuale între acesta și intimatul S.A. „CET – NORD”, întrucât nu corespunde dispozițiilor articolului 25 alin. (5) din Legea nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 serviciilor publice de gospodărie comunală. Or, potrivit acestuia, în cazul de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, indiferent de faptul a fost sau nu încheiat contract în acest sens, consumatorii urmează să achite serviciile prestate. În subsidiar, lipsa unui contract scris nu scutește consumatorul de obligația de a achita serviciul prestat.

În consecință, s-a stabilit că S.A. „CET – NORD” este îndreptățită să pretindă plata pentru pierderile normative de energie termică în încăperile tehnice care mențin în stare funcțională sistemele ingineresti de alimentare cu apă și de canalizare în perioada rece.

Pentru a soluționa această pricină, instanța de apel a aplicat articolul 315 alin. (4), (6), 355, 512 alin. (1), 572 alin. (2) din Codul civil, articolele 1, 5 din Legea nr.

913 din 30 martie 2000 condominiului în fondul locativ, articolul 25 alin. (5) din Legea nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 serviciilor publice de gospodărie comunală și punctul 8/1 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

La 12 octombrie 2017, Curtea de Apel Bălți le-a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 14 septembrie 2017 (f. d. 112).

La 1 decembrie 2017, Pașcov Iurii a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanței din 27 aprilie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca nefondată.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a afirmat că, prin deconectarea de la energia termică centralizată, și-a exprimat acordul de voință de a înceta orice raport juridic cu S.A. „CET – NORD”.

Totodată, acesta a susținut că nu poate avea statutul de consumator și nici intimatul nu poate avea statutul de prestator de servicii sau furnizor, întrucât nu corespunde criteriilor indicate în Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002. Or, în opinia acestuia, la soluționarea unui litigiu de neplată trebuie să existe un contract de prestare a serviciilor încheiat între utilizator și operator.

Mai mult, argumentele respective au fost întemeiate pe prevederile articolului 2 din Legea nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 serviciilor publice de gospodărie comunală, articolului 5 din Legea nr. 92 din 29 mai 2014, cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, articolul 12 alin. (2) din Legea nr. 105 din 13 martie 2003, privind protecția consumatorilor.

Recurentul a invocat că agentul termic trebuie să excludă pierderile normative și să încheie contracte cu consumatorii în corespundere cu articolele 6 și 39 din Legea nr. 92 din 29 mai 2014.

La 22 decembrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs S.A. „CET – NORD”, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f. d. 126).

La 10 ianuarie 2017, intimatul a depus o referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil în temeiul articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces sau a reprezentanților acestora, conform articolului 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Pașcov Iurii este inadmisibilă, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

În acest caz, se observă că materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă, cu privire la subiecții abilitați cu dreptul de a depune recurs.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei de drept enunțate, instanța de recurs constată că recursul, declarat de Pașcov Iurii, la 1 decembrie 2017 este depus în termen, deoarece decizia integrală a instanței de apel i-a fost comunicată, contra semnătură, la 23 octombrie 2017, ce se adevărește prin aviz de recepție (f. d. 113).

În *continuare*, audiind raportul verbal al judecătorului raportor, cu privire la încadrarea temeiurilor invocate în recurs la dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului de inadmisibilitate prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, dar și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Ab initio, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 parag. (1) din Convenție, în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1

septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și bune-administrației a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, parag. 41, *Marc Brauer*, ibidem, parag. 35; *Miessen*, ibidem, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă temeiurile de drept invocate de recurent în motivarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei, inclusiv dacă argumentele ilegalității deciziei atacate, solicitările sau propunerile acestuia, rezumate mai sus, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea de recurs.

În speță, instanța observă că recurentul Pașcov Iurii a criticat decizia Curții de Apel Bălți din 14 septembrie 2017 în baza articolului 432 din Codul de procedură civilă, fără a specifica expres unul din temeiurile prevăzute la alineatele (2), (3), (4) din articolul citat, ceea ce confirmă că cererea acestuia a fost formulată contrar cerințelor obligatorii din art. 432 alin. (1) și 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă. Totuși, ținând cont de garanțiile unui proces echitabil, deși cererea de recurs nu conține în mod expres nici un temei consemnat și instituit de legislator pentru a declara admisibilă o cerere de recurs, instanța de judecată consideră că argumentele acestuia înserate în recurs trebuie examinate în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

În acest sens, instanța de judecată amintește că, la pronunțarea deciziei din 14 septembrie 2017, instanța de apel s-a călăuzit de articolul 315 alin. (4), (6), 355, 512 alin. (1), 572 alin. (2) din Codul civil, articolele 1, 5 din Legea nr. 913 din 30 martie 2000 condominiului în fondul locativ, articolul 25 alin. (5) din Legea nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 serviciilor publice de gospodărie comunală și punctul 8/1 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și

condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată, reiese în mod cert că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, *în special*, referitor la dreptul S.A. „CET – NORD” de a pretinde de la Pașcov Iurii plata pentru pierderile normative de energie termică. În plus, nu s-a demonstrat și nu s-au arătat motivele nelegalității hotărârii instanței de apel în privința admiterii acestui capăt de cerere, ci s-a afirmat abstract de către recurent că nu are statut de consumator.

Mai mult, instanța de recurs subliniază că instanța de apel și-a motivat amplu decizia și a răspuns la toate argumentele esențiale ale cauzei (a se vedea decizia de inadmisibilitate pe cauza *Fundația pentru Copii Speranța v. Republica Moldova*, 17 octombrie 2017).

În subsidiar, instanța observă că, *în principiu*, recurentul a formulat prezenta cerere după ce a beneficiat de o procedură contradictorie pe fond și a avut posibilitatea de a fi audiat de o primă instanță și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, parag. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, 2 septembrie 2014, parag. 34, *Samardžić v. Croația*, ibidem, parag. 28).

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile Pașcov Iurii nu dezvăluie nicio aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (*a se vedea*, de exemplu, *Petrovic v. Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, *Sturm v. Luxemburg*, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice,

respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, parag. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, parag. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite *supra*, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Pașcov Iurii nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Pașcov Iurii.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea